

Jak zmienia się szkoła? Reforma26.

Kompas Jutra i program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej

Co to oznacza dla Państwa dziecka?

prof. dr hab. Inetta Nowosad

dr hab. Aleksandra Tłuściak-Deliowska

Uzasadnienie prezentacji dla rodziców

Prezentacja ma pomóc rodzicom zrozumieć, co Reforma26. Kompas Jutra oznacza dla codziennego życia ich dziecka, jego rozwoju, bezpieczeństwa i przygotowania do przyszłości. Rodzice są najważniejszym środowiskiem wychowawczym ucznia, dlatego ich wiedza o celach Reformy26. Kompas Jutra wzmacnia spójność działań domu i szkoły oraz zwiększa skuteczność wspierania dziecka.

Centralnym punktem Reformy26. Kompas Jutra jest Profil absolwenta i absolwentki, który określa, jaką wiedzę, umiejętności, wartości i postawy szkoła ma rozwijać u uczniów. Obejmuje on samodzielność, odpowiedzialność, sprawczość, współpracę, krytyczne myślenie, troskę o dobrostan oraz świadome korzystanie z technologii. Dzięki temu rodzic otrzymuje jasną odpowiedź na pytanie, do czego szkoła przygotowuje jego dziecko i jakie kompetencje będą wzmacniane podczas lekcji oraz w całym życiu szkolnym.

Istotną rolę pełni program wychowawczo-profilaktyczny. Staje się on praktycznym planem budowania środowiska sprzyjającego rozwojowi ucznia.

łączy nauczanie, wychowanie, profilaktykę, bezpieczeństwo, relacje i współpracę z rodziną. Jego realizacja obejmuje sposób prowadzenia lekcji, komunikację nauczycieli z uczniami, reagowanie na trudności, rozwijanie odpowiedzialności oraz tworzenie kultury wzajemnego szacunku. Rodzice mogą dzięki temu lepiej rozumieć działania szkoły i świadomie uczestniczyć w ich współtworzeniu.

Reforma26. Kompas Jutra odpowiada również na warunki, w których dorastają współczesne dzieci. Rozwój sztucznej inteligencji, cyfryzacja, szybkie zmiany społeczne i zawodowe zwiększają znaczenie umiejętności uczenia się, współpracy, samoregulacji emocjonalnej, oceny informacji i odpowiedzialnego podejmowania decyzji. Dobrostan psychiczny, poczucie bezpieczeństwa i dobre relacje wspierają koncentrację, motywację oraz osiągnięcia edukacyjne, dlatego stanowią ważny element codziennej pracy szkoły.

Prezentacja powinna prowadzić rodzica przez cztery podstawowe pytania:

(1) dlaczego Reforma26. Kompas Jutra jest potrzebna, (2) co oznacza dla mojego dziecka, (3) co zmieni się w szkole oraz (4) jaką rolę pełni rodzic.

Jej najważniejszym celem jest pokazanie konkretnych korzyści: skuteczniejszego uczenia się, większego bezpieczeństwa, lepszych relacji, rozwoju samodzielności oraz przygotowania dziecka do odpowiedzialnego życia w zmieniającym się świecie.

Prezentacja pokazuje, co Reforma26. Kompas Jutra oznacza dla dziecka:

bezpieczniejsze środowisko, lepsze relacje, skuteczniejsze uczenie się oraz rozwój samodzielności, odpowiedzialności i kompetencji potrzebnych w przyszłości.

Profil absolwenta i absolwentki wyznacza wspólny kierunek pracy szkoły, łącząc wiedzę z rozwojem społecznym, emocjonalnym i obywatelskim.

Program wychowawczo-profilaktyczny staje się praktycznym planem codziennych działań szkoły, obejmującym lekcje, relacje, dobrostan i współpracę z rodziną.

Rodzice poznają cele zmian, korzyści dla dziecka oraz własną rolę w budowaniu

spójnego środowiska jego rozwoju. Najważniejsze pytanie prezentacji brzmi:

co dzięki reformie zyska moje dziecko?

Układ prezentacji ma jasną logikę z perspektywy rodzica. Odpowiada na pytania:

Dlaczego? → Co to oznacza dla mojego dziecka? → Co zmieni się w szkole? →

Jaką rolę mam ja jako rodzic?

Zasada przewodnia całego wystąpienia: każdy rodzic powinien znać odpowiedź na pytanie: „**Co zyska na tym moje dziecko?**”.

Rodzice znacznie mniej interesują się samą Reformą26. Kompas Jutra niż tym, czy ich dziecko będzie bezpieczniejsze, lepiej przygotowane do życia, szczęśliwsze i lepiej nauczone.

Szczegółowy opis slajdów

Slajd 1. Jak zmienia się szkoła?

Slajd otwiera rozmowę o tym, jak Reforma26. Kompas Jutra ma przełożyć się na codzienne doświadczenia ucznia. Punktem odniesienia jest dobro dziecka: jego rozwój, bezpieczeństwo, relacje i przygotowanie do dorosłości. Reforma26.

Kompas Jutra porządkuje wspólny kierunek pracy szkoły, łącząc nauczanie z wychowaniem i profilaktyką. Program wychowawczo-profilaktyczny pełni w tym procesie rolę praktycznego planu działań całej społeczności szkolnej. Rodzice otrzymują dzięki temu czytelniejszą informację, jakie cele realizuje szkoła i w jaki sposób wspiera ich dziecko. Prezentacja prowadzi od wyzwań współczesnego świata, przez kompetencje absolwenta i absolwentki, aż do konkretnych działań szkoły i rodziny. Najważniejsze pytanie brzmi: co ta zmiana wnosi do rozwoju mojego dziecka?

Slajd 2. Nowe wyzwania dla nowego pokolenia

Slajd pokazuje środowisko, w którym dorastają dzisiejsze dzieci: sztuczną inteligencję, media społecznościowe i szybkie przemiany technologiczne. Taka rzeczywistość dostarcza wielu możliwości, a jednocześnie wymaga świadomego wyboru informacji i odpowiedzialnego działania. Współczesność stawia przed uczniami zadanie częstego uczenia się nowych rzeczy oraz dostosowywania sposobu działania do zmieniających się warunków. Dlatego szkoła ma rozwijać elastyczność, odporność psychiczną i proaktywność. Elastyczność pomaga zmieniać strategię, gdy dotychczasowe rozwiązanie przestaje działać.

Odporność pozwala przechodzić przez trudności, wyciągać wnioski i wracać do działania. Proaktywność oznacza dostrzeganie potrzeb, planowanie kroków i podejmowanie inicjatywy. Dla rodzica oznacza to szkołę, która przygotowuje dziecko do radzenia sobie z wyzwaniami oraz do korzystania z szans, jakie przynosi zmieniający się świat.

Slajd 3. Kompas Jutra. Filozofia kierunkowa

Uczeń staje się osobą, która pyta, poszukuje, sprawdza i porządkuje informacje. Nauczyciel organizuje sytuacje uczenia się, prowadzi ucznia i pomaga mu rozumieć własny proces rozwoju. Duże znaczenie zyskuje partnerstwo, czyli jasne wymagania połączone z rozmową, informacją zwrotną i możliwością podejmowania decyzji. Dziecko uczy się samodzielnie wybierać sposoby pracy oraz oceniać, które źródła są wiarygodne i przydatne. Szkoła tworzy środowisko, w którym indywidualny potencjał może być rozpoznany i rozwijany. Taki sposób uczenia wzmacnia sprawczość, odpowiedzialność i gotowość do dalszej nauki. Dla rodzica ważnym sygnałem postępu staje się więc również to, jak dziecko planuje, współpracuje i wykorzystuje wiedzę w działaniu.

Slajd 4. Gotowość na całe życie

Slajd opisuje człowieka, którego szkoła chce wspierać w dorastaniu.

Odpowiedzialność oznacza rozumienie skutków własnych wyborów i gotowość do wywiązywania się z podjętych zobowiązań. Samodzielność rozwija się wtedy, gdy dziecko otrzymuje zadania dostosowane do wieku, możliwość podejmowania decyzji i rzeczową informację zwrotną. Umiejętność współpracy pomaga dzielić się zadaniami, słuchać innych i wspólnie dochodzić do rozwiązania. Troska o innych buduje empatię, szacunek oraz poczucie przynależności do wspólnoty. Kierowanie się wartościami ułatwia podejmowanie decyzji w sytuacjach, w których pojawia się presja, konflikt lub nadmiar informacji. Gotowość na całe życie oznacza również umiejętność uczenia się, aktualizowania wiedzy i szukania pomocy. Z perspektywy rodzica jest to obraz dziecka, które stopniowo potrafi coraz lepiej kierować sobą i odpowiedzialnie funkcjonować z innymi.

Slajd 5. Cztery filary sukcesu

Slajd porządkuje rozwój ucznia w czterech wzajemnie wspierających się obszarach: wartościach, sprawczości, kompetencjach i wiedzy. Wartości tworzą fundament oraz moralny kompas, który pomaga rozpoznawać, co jest ważne i jak postępować wobec innych. Sprawczość daje dziecku poczucie, że wysiłek, decyzje i konsekwentne działanie mogą wpływać na jego życie. Kompetencje są narzędziami potrzebnymi do komunikowania się, myślenia, współpracy, rozwiązywania problemów i dbania o siebie. Wiedza przedmiotowa dostarcza pojęć, faktów i kontekstów potrzebnych do rozumienia świata. Diagram pokazuje, że każdy z tych obszarów rozwija pozostałe: wiedza staje się użyteczna dzięki kompetencjom, kompetencje nabierają kierunku dzięki wartościom, a sprawczość uruchamia działanie. W centrum znajdują się wartości, wokół nich sprawczość, następnie kompetencje fundamentalne i przekrojowe, a całość

osadzona jest w obszarach kształcenia. Taki układ pomaga rodzicom zobaczyć, że sukces dziecka obejmuje wyniki w nauce, sposób działania, relacje oraz odpowiedzialne wybory. Codzienna praca szkoły powinna więc tworzyć sytuacje, w których te cztery filary rozwijają się równolegle.

Slajd 6. Silny fundament na złożone czasy

Slajd pokazuje wartości jako stabilny punkt odniesienia w świecie pełnym złożonych informacji i sprzecznych komunikatów. Wartości pomagają dziecku odróżniać prawdę od fałszu oraz dobro od zła. Szacunek i sprawiedliwość uczą dostrzegania godności drugiego człowieka, przestrzegania zasad i uczciwego traktowania. Wolność i wspólnota łączą prawo do własnego zdania z odpowiedzialnością za innych oraz za dobro wspólne. Prawda, dobro i piękno kierują uwagę ku rzetelności, wrażliwości moralnej i kulturze. W praktyce szkolnej wartości ujawniają się w sposobie prowadzenia rozmowy, rozwiązywania konfliktów, oceniania zachowań i podejmowania decyzji. Dziecko potrzebuje spójnych komunikatów ze strony domu i szkoły, ponieważ dzięki nim łatwiej buduje własny system zasad. Dla rodziców oznacza to partnerstwo wokół wspólnie uzgodnionych wartości, które porządkują wymagania i wzmacniają bezpieczeństwo dziecka.

Slajd 7. Budowanie wiary we własne możliwości

Slajd wyjaśnia, z czego powstaje poczucie sprawczości i wiara dziecka we własne możliwości. Nastawienie na rozwój oznacza przekonanie, że umiejętności rosną dzięki ćwiczeniu, wysiłkowi, strategii i korzystaniu z informacji zwrotnej. Przekonanie o własnej skuteczności buduje się poprzez doświadczenie: „potrafię podjąć zadanie, szukać rozwiązania i doprowadzić pracę do końca”. Samoregulacja obejmuje kierowanie uwagą, emocjami, tempem pracy oraz

własnym zachowaniem. Poczucie przynależności do wspólnoty daje dziecku oparcie, motywację i odwagę do podejmowania wyzwań. Te elementy wzajemnie się wzmacniają: udane działanie zwiększa pewność siebie, a pewność siebie ułatwia podjęcie kolejnego wysiłku. Rolą szkoły jest stawianie osiągalnych wyzwań, uczenie strategii i pokazywanie postępu. Rolą rodzica jest dostrzeganie procesu, nazywanie konkretnych postępów oraz zachęcanie dziecka do ponownej próby po trudności. W ten sposób dziecko rozwija przekonanie, że ma wpływ na własne uczenie się i potrafi odpowiedzialnie korzystać z pomocy.

Slajd 8. Nie tylko wiedza, ale jej zastosowanie

Slajd rozróżnia kompetencje fundamentalne i przekrojowe, które wspólnie pozwalają korzystać z wiedzy w praktyce. Kompetencje językowe umożliwiają rozumienie tekstów, precyzyjne wyrażanie myśli i skuteczne porozumiewanie się. Kompetencje matematyczne wspierają logiczne rozumowanie, analizowanie danych oraz podejmowanie decyzji opartych na przesłankach. Kompetencje cyfrowe pomagają bezpiecznie wyszukiwać, tworzyć i oceniać treści z użyciem technologii. Kompetencje poznawcze obejmują myślenie krytyczne, rozwiązywanie problemów i sprawdzanie jakości informacji. Kompetencje społeczne rozwijają współpracę, komunikację, odpowiedzialność za wspólne zadanie i rozwiązywanie sporów. Kompetencje osobiste wspierają dbanie o zdrowie, emocje, uwagę i równowagę między wysiłkiem a regeneracją. Fundamenty dają dziecku podstawę uczenia się, a kompetencje przekrojowe pomagają wybierać kierunek i działać w różnych sytuacjach. Rodzic może obserwować ich rozwój w codziennych zachowaniach: sposobie argumentowania, planowania, współpracy, korzystania z technologii i reagowania na trudność.

Slajd 9. Wiedza przedmiotowa jako paliwo rozwoju

Slajd podkreśla wysoką rangę wiedzy przedmiotowej w Reformie26. Kompas Jutra Matematyka, język polski, historia, nauki przyrodnicze, języki obce, technika, kultura i sztuka dostarczają uczniowi pojęć oraz sposobów rozumienia rzeczywistości. Wiedza pozwala rozpoznawać zależności, interpretować wydarzenia, rozumieć teksty i oceniać informacje. Każdy przedmiot stwarza również okazję do ćwiczenia umiejętności uniwersalnych, takich jak argumentowanie, współpraca, samodzielne poszukiwanie rozwiązania i korzystanie z danych. Dzięki temu uczeń widzi sens tego, czego się uczy, i potrafi przenosić wiedzę do nowych sytuacji. Nauczyciel łączy treści przedmiotowe z zadaniami wymagającymi myślenia, działania i refleksji. Dla rodziców oznacza to ocenianie postępu dziecka poprzez wiedzę, rozumienie, sposób pracy oraz umiejętność zastosowania tego, czego się nauczyło. Wiedza staje się w ten sposób paliwem rozwoju, ponieważ zasila kompetencje i pomaga dziecku świadomie poruszać się w zmieniającym się świecie.

Slajd 10. Bezpieczeństwo emocjonalne to fundament

Slajd przedstawia dobrostan jako biologiczny i psychologiczny warunek uczenia się oraz rozwoju mózgu. Dziecko najpełniej korzysta z lekcji wtedy, gdy czuje się bezpiecznie, zna zasady i ma poczucie przynależności. Bezpieczeństwo emocjonalne pozwala skupić uwagę, zadawać pytania, podejmować wysiłek i uczyć się na błędach. Dobre relacje z rówieśnikami i nauczycielami wspierają rozwój społeczny, motywację oraz gotowość do współpracy. Dobrostan obejmuje również sen, ruch, zdrowie, możliwość regeneracji i umiejętność regulowania napięcia. Wymagania mają w takim środowisku jasny sens, a dziecko otrzymuje wsparcie potrzebne do ich stopniowego osiągnięcia. Szkoła buduje fundament dobrostanu poprzez przewidywalne zasady, życzliwą komunikację, szybkie

reagowanie na trudności i wzmacnianie więzi. Rodzice wspierają ten proces poprzez zainteresowanie przeżyciami dziecka, stabilne granice i współpracę z nauczycielami. Bezpieczeństwo emocjonalne stanowi więc podstawę, na której rozwijają się wartości, sprawczość, kompetencje i wiedza.

Slajd 11. Pełna integracja nauczania i wychowania

Slajd pokazuje szkołę jako spójny ekosystem, w którym nauczanie i wychowanie przenikają się w każdej sytuacji. Lekcja przekazuje treści przedmiotowe, a równocześnie uczy sposobu rozmowy, współpracy, odpowiedzialności i organizacji pracy. Zadanie zespołowe rozwija wiedzę oraz umiejętność dzielenia ról, słuchania innych i wspólnego podejmowania decyzji. Dyskusja na języku polskim, historii czy biologii ćwiczy argumentowanie, szacunek dla odmiennych stanowisk i rzetelne korzystanie ze źródeł. Informacja zwrotna uczy przyjmowania wskazówek, poprawiania pracy i dostrzegania własnego postępu. Zasady obowiązujące na lekcji tworzą codzienny trening odpowiedzialności i wzajemnego szacunku. Spójność oznacza, że podobne wartości i oczekiwania są obecne podczas zajęć, przerw, wycieczek oraz kontaktów z rodzicami. Dzięki temu dziecko doświadcza przewidywalnego środowiska, w którym łatwiej rozumie wymagania i buduje dobre nawyki. Wychowanie staje się codziennym wymiarem uczenia się, a cała szkoła pracuje w jednym kierunku rozwoju ucznia.

Slajd 12. Żywa strategia rozwoju Państwa dziecka

Slajd przedstawia program wychowawczo-profilaktyczny jako żywą strategię kierującą wsparciem uczniów. Punktem wyjścia jest rzetelna diagnoza realnych problemów, potrzeb i zasobów dzieci w konkretnej szkole. Na tej podstawie społeczność szkolna wybiera priorytety, określa działania i ustala, po czym rozpozna ich skuteczność. Program działa jak soczewka: skupia uwagę

nauczycieli, specjalistów i rodziców na najważniejszych potrzebach ucznia. Działania mogą dotyczyć relacji, bezpieczeństwa cyfrowego, dobrostanu, frekwencji, motywacji, przemocy rówieśniczej lub innych zdiagnozowanych obszarów. Monitorowanie efektów pozwala wzmacniać rozwiązania skuteczne i modyfikować te, które wymagają dopracowania. Dziecko otrzymuje dzięki temu bardziej przewidywalne wsparcie oraz jasne ścieżki pomocy w trudnych momentach. Rodzice powinni znać priorytety programu, rozumieć planowane działania i uczestniczyć w ocenie ich rezultatów. Taka strategia łączy pojedyncze inicjatywy w spójny system rozwoju i ochrony dziecka.

Slajd 13. Od „gaszenia pożarów” do budowania odporności

Slajd porównuje dwa sposoby działania szkoły wobec trudności uczniów. Model reaktywny uruchamia interwencję po pojawieniu się kryzysu i koncentruje się na szybkim opanowaniu konkretnej sytuacji. Model proaktywny działa wcześniej, systemowo rozpoznaje ryzyka i wzmacnia czynniki chroniące. Do czynników chroniących należą silne więzi, zaufanie, jasne zasady, poczucie przynależności, umiejętność proszenia o pomoc i zdolność regulowania stresu. Szkoła proaktywna planuje działania na podstawie diagnozy, przygotowuje procedury i uczy potrzebnych umiejętności, zanim pojawi się poważny problem. Interwencja pozostaje ważną częścią systemu, a jej skuteczność rośnie dzięki wcześniej zbudowanym relacjom i zasadom. „Społeczna sieć bezpieczeństwa” oznacza, że dziecko zna dorosłych, do których może się zwrócić, oraz sposoby reagowania w trudnej sytuacji. Rodzice są częścią tej sieci poprzez regularną komunikację, wspólne ustalenia i szybkie przekazywanie ważnych informacji. Budowanie odporności daje dziecku narzędzia do radzenia sobie z napięciem, konfliktami i zmianą w codziennym życiu.

Slajd 14. Państwa rola jest kluczowa

Slajd przedstawia dom i szkołę jako dwa filary wspierające rozwój dziecka. Skuteczność wychowania rośnie, gdy obie strony przekazują spójne zasady, wartości i oczekiwania. Sojusz wychowawczy opiera się na wzajemnym szacunku, regularnej wymianie informacji oraz wspólnym szukaniu rozwiązań. Rodzice wnoszą wiedzę o dziecku, jego historii, potrzebach, mocnych stronach i funkcjonowaniu w domu. Nauczyciele wnoszą obserwacje dotyczące uczenia się, relacji rówieśniczych i zachowania dziecka w grupie. Połączenie tych perspektyw umożliwia trafniejsze rozpoznanie sytuacji oraz dobranie odpowiedniego wsparcia. Szkoła zaprasza rodziców do współdecydowania o wartościach, priorytetach wychowawczych i kierunkach programu wychowawczo-profilaktycznego. Rodzice mogą oczekiwać partnerskiej komunikacji, informacji o postępach oraz wspólnego planowania działań w sytuacji trudności. Najważniejszym wspólnym celem pozostaje rozwój dziecka, dlatego dom i szkoła budują stabilny pomost między wymaganiami, wsparciem i odpowiedzialnością. Slajd zamyka prezentację obrazem edukacji jako wspólnej podróży dziecka, rodziny i szkoły. Dobra szkoła stawia wymagania, zapewnia wsparcie i rozbudza ciekawość. Rodzice i nauczyciele wspólnie tworzą warunki, w których dziecko może rozwijać wiedzę, sprawczość, kompetencje i wartości. Każdy etap tej drogi wymaga rozmowy, obserwowania postępów oraz gotowości do dostosowania pomocy do aktualnych potrzeb. Reforma26. Kompas Jutra nadaje tej współpracy wspólny kierunek, a program wychowawczo-profilaktyczny przekłada go na codzienne działania.

Najważniejszym rezultatem ma być **młody człowiek przygotowany do uczenia się, odpowiedzialnych decyzji, budowania relacji i radzenia sobie ze zmianą**. Podziękowanie za współpracę jest jednocześnie zaproszeniem do dalszego partnerstwa wokół rozwoju dziecka.